

Zaadonderzoek

Voor de man is het zaadonderzoek de basis voor informatie over zijn vruchtbaarheid. Het is goed om voor af een aantal praktische zaken door te nemen. Het zaad wordt beoordeeld op de hoeveelheid zaadcellen en de beweeglijkheid. Deze gegevens kan je gebruiken bij het model om je kans op zwangerschap per cyclus te berekenen.

Uitvoering

Vorbereiding

Op onze polikliniek wordt er een afspraak gemaakt om het zaad op een bepaalde datum en tijd op het laboratorium in te leveren. Je krijgt een speciaal potje mee met een laboratoriumformulier. Dit formulier moet ingevuld worden en bij het potje ingeleverd op het laboratorium. In de week voor het onderzoek dien je tenminste één zaadlozing te hebben, maar dit mag niet in de laatste 2 dagen (48 uur voor het onderzoek).

Als je voor een tweede keer een zaadonderzoek krijgt, probeer dan hetzelfde aantal dagen onthouding aan te houden als bij het eerste onderzoek.

Zaadlozing

Je kan thuis de zaadlozing door masturbatie opwekken, bij voorkeur maximaal 1 uur voor de afspraak. Het is belangrijk dat het zaad niet met verkeerde stoffen in aanraking komt. Als je je handen met zeep wast, spoel ze dan goed na. Gebruik alleen het potje dat je voor dit doel hebt gekregen. Gebruik geen condoom, daar zitten vaak spermadodende stoffen in. Als het je niet zonder lukt, zoek dan een condoom zonder latex en zonder zaaddodende middelen. Probeer alles op te vangen. Je kan beter geen gemeenschap hebben om de zaadlozing op te wekken. Vaak gaat een deel van het sperma verloren.

Vervoer

Het zaad moet zo vers mogelijk worden beoordeeld, het liefst dus binnen 1 uur na de zaadlozing. Het zaad moet niet te warm en niet te koud worden vervoerd. In de jaszak is het beste.

Als het niet lukt

Is het niet is gelukt of is het zaad niet helemaal is opgevangen? Laat het weten op het labformulier wat is meegegeven. Het is ook van belang om aan te geven als je de afgelopen 3 maanden ziek bent geweest, koorts hebt gehad of medicijnen gebruikt. Ook dit geef je aan op het labformulier.

Beoordeling

Een kleine, afgemeten, hoeveelheid zaad wordt op een glaasje met een raster gebracht en kleine, afgemeten, hoeveelheid zaad wordt op een glaasje met een raster gebracht en onder de microscoop beoordeeld. Handmatig worden de zaadcellen per vakje volgens een protocol geteld. Het zaad wordt beoordeeld op de hoeveelheid zaadcellen, de beweeglijkheid en vorm van de zaadcellen.

- Volume: het gemiddelde volume van het geproduceerde semen is 2-6 milliliter;
- Hoeveelheid: normaal wordt een hoeveelheid gevonden van meer dan 20 miljoen per milliliter;
- Bewegelijkheid: normaliter is minstens 40% van de zaadcellen goed beweeglijk;
- Grootte en vorm: ongeveer 100-200 spermacellen worden onderzocht op grootte en vorm.

De totale hoeveelheid goed beweeglijke zaadcellen is de beste voorspeller voor mannelijke vruchtbaarheid. Het wordt uitgedrukt in VCM (Volume, Concentratie, Motiliteit). Dit is volume x concentratie zaadcellen x beweeglijkheid. Als je 3 milliliter hebt, 40 miljoen zaadcellen per milliliter en 50% is goed beweeglijk dan is je VCM $3 \times 40 \text{ miljoen} \times 0.5 = 60 \text{ miljoen}$.

Betekenis

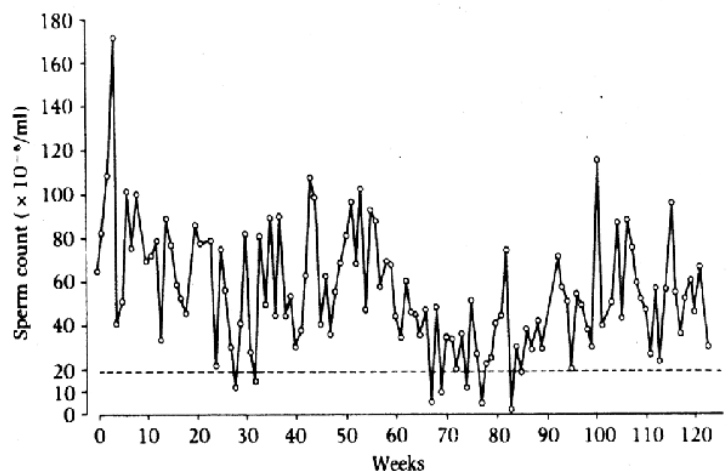
Naarmate er minder beweeglijke zaadcellen zijn, is de kans op bevruchting kleiner.

VCM	spontane kans zwangerschap	IUI	IVF (ICSI)
> 20	normaal	+	+
5-20	mogelijk, maar kleiner	+	+
1-5	klein	??	+
< 1	zeer klein	-	+

Als de VCM 5-20 is, is een zwangerschap mogelijk, maar het kan wel langer duren voor het lukt. Het is een reden voor het uitblijven van een zwangerschap. IUI is een mogelijkheid om de kansen te verbeteren. Bij een VCM tussen 1 en 5 is de kans op een spontane zwangerschap klein. Het is de vraag of IUI mogelijk is. Er moeten na bewerking van het zaad minimaal 1 miljoen zaadcellen overblijven. Bij een VCM kleiner dan 1 is een spontane zwangerschap bijna niet mogelijk. Er is onvoldoende zaad voor IUI, maar IVF (ICSI) behoort wel tot de mogelijkheden.

Herhalen onderzoek

Als de VCM < 20 is wordt het onderzoek herhaald. De uitslag kan variëren. Dit is een grafiek van zaadonderzoeken die elke twee weken zijn gedaan bij iemand met normale kwaliteit van het zaad. Zichtbaar is dat de uitslagen wisselend zijn en een paar keer onder de norm vallen.

Contact

Stel je vraag via www.mijntjongerschans.nl of bel 0513 – 685 245.

Grip op uw zorg via Mijntjongerschans

Mijntjongerschans.nl is het patiëntenportaal van ziekenhuis Tjongerschans. Dit portaal is bereikbaar voor alle patiënten die zijn ingeschreven bij Tjongerschans. Na het inloggen op www.mijntjongerschans.nl met DigiD met sms-verificatie of via de DigiD app heeft u toegang tot uw medische gegevens. U kunt hier ook afspraken maken, een vraag stellen, vragenlijsten invullen en uitslagen bekijken.

DISCLAIMER

Wij adviseren u bij uw bezoek aan de polikliniek en bij opname zo weinig mogelijk geld, sieraden, dure kleding en andere zaken van (emotionele) waarde mee te nemen naar het ziekenhuis. Het ziekenhuis aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade aan of verlies van dergelijke zaken.